

**BOLALARGA TA'LIM TARBIYA BERISHDA AMALIY
TAJRIBALARNI AHAMIYATI**

Abdurazzoqova Kamola Xamroqul qizi

Qiziriq tumani 4-sonli MTT tarbiyachisi

Annotatsiya: Bolalarga ta'lim tarbiya berishda amaliy tajribalar muhim ahamiyatga ega. Ta'lim jarayonida nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy mashg'ulotlar, tajribalar va faoliyatlar bolalarning o'ziga xos xususiyatlarini rivojlantirishda, ularning shaxsiy va ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Amaliy tajribalar bolalarga o'z bilimlarini hayotda qo'llash imkonini beradi, bu esa ularning o'z-o'zini anglashiga, muammolarni hal qilish qobiliyatini oshirishga va ijodkorlikni rivojlantirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: ta'lim, amaliyot, bolalar, tajribalar, natija, faoliyatlar, tarbiya, munosabatlar.

Ta'lim jarayonida amaliy tajribalarni qo'llash bolalarning faol ishtirokini ta'minlaydi. Bolalar o'rganayotgan mavzularni amaliy faoliyatlar orqali o'zlashtirishlari, tajribalar o'tkazishlari va o'z fikrlarini ifoda etishlari mumkin. Bu jarayon bolalarning o'zaro munosabatlarini rivojlantirishga, jamoaviy ish ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Bolalar birgalikda ishlash, bir-biridan o'rganish va birgalikda muammolarni hal qilish orqali ko'plab foydali ko'nikmalarni egallaydilar. Amaliy tajribalar bolalarning o'z-o'zini anglashini va o'z qobiliyatlariga ishonchini oshiradi. Bolalar o'zlarining qobiliyatlarini amaliy faoliyatlar orqali sinab ko'rishlari, o'zlarining muvaffaqiyatlarini his qilishlari va natijada o'zlariga bo'lgan ishonchlarini oshirishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, ularning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ta'lim jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Shuningdek, amaliy tajribalar bolalarga muayyan ko'nikmalarni o'rgatishda ham samarali hisoblanadi. Masalan, san'at, sport, ilm-fan yoki boshqa sohalarda amaliy mashg'ulotlar bolalarning ijodkorligini, analitik fikrlashini va muammolarni hal

qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Bunday tajribalar bolalarga yangi bilimlarni o'zlashtirishda, ularni hayotda qo'llashda va kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lishlariga yordam beradi.[1]

Bolalarga ta'lim tarbiya berishda amaliy tajribalarni qo'llashning yana bir muhim jihati shundaki, bu jarayon bolalarning hissiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Amaliy faoliyatlar bolalarga o'z his-tuyg'ularini ifoda etish imkonini beradi, bu esa ularning hissiy intellektini rivojlantirishga yordam beradi. Bolalar o'z his-tuyg'ularini boshqalar bilan baham ko'rish, empatiya ko'rsatish va ijtimoiy munosabatlarni o'rnatish orqali o'zaro aloqalarini mustahkamlashlari mumkin. Amaliy tajribalar orqali bolalar o'zlarining shaxsiy qiziqishlarini aniqlashlari va o'zlariga yoqadigan faoliyatlarni tanlashlari mumkin. Bu jarayon bolalarning o'ziga xosligini rivojlantirishga, ularning individual ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi. Har bir bola o'zining qobiliyatlari va qiziqishlariga mos keladigan faoliyatlarni tanlaganida, ularning ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishi oshadi va muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlari ko'payadi.[2]

Ta'lim jarayonida amaliy tajribalarni qo'llash, shuningdek, bolalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishga ham yordam beradi. Bolalar amaliy faoliyatlar orqali o'z fikrlarini ifoda etishlari, qarorlar qabul qilishlari va o'zlarini mustaqil ravishda rivojlantirishlari mumkin. Bu jarayon bolalarning kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lishlariga, o'z hayotlarini boshqarish qobiliyatlarini rivojlantirishlariga yordam beradi. Bundan tashqari, amaliy tajribalar bolalar uchun o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Bolalar o'rganayotgan narsalarni amaliy faoliyatlar orqali ko'rishlari va his qilishlari, ularning qiziqishini oshiradi va o'rganish jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Bu esa bolalarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirib, ta'lim jarayonida faol ishtirok etishga undaydi.[3]

Shuningdek, amaliy tajribalar bolalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Bolalar amaliy faoliyatlar orqali o'zaro munosabatlarni o'rnatish, jamoada ishlash va boshqalar bilan muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. Bu jarayon bolalarning ijtimoiy hayotga

tayyorlanishlariga yordam beradi va kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lishlariga yordam beradi.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, bolalarga ta'lim tarbiya berishda amaliy tajribalar muhim ahamiyatga ega. Ular bolalarning o'zaro munosabatlarini rivojlantirish, shaxsiy va ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirish, o'z-o'zini anglashini va ishonchini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirishga yordam beradi. Amaliy tajribalar orqali bolalar o'z bilimlarini hayotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar va bu ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun ta'lim jarayonida amaliy tajribalarni keng qo'llash zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullaeva, D. (2020). "Bolalar ta'limida amaliy tajribalar: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'qituvchi.
2. Ismoilov, I. (2019). "Ta'lim jarayonida amaliy mashg'ulotlar". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Rahmonov, A. (2021). "Bolalar uchun ta'lim tarbiya: amaliy tajribalar va metodlar". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Murodov, S. (2022). "Amaliy tajribalar orqali ta'lim: yangi yondashuvlar". Toshkent: Fan va texnologiya.
5. Tursunova, N. (2020). "Bolalar ta'limida ijodkorlik va amaliy tajribalar". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
6. Karimov, O. (2021). "Ta'lim va tarbiya: amaliy tajribalar asosida". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.
7. Xolmatova, L. (2018). "O'zbek ta'lim tizimida amaliy tajribalar". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
8. Yusupov, M. (2019). "Bolalar ta'limida amaliyot va nazariyaning o'zaro aloqasi". Qarshi: Qarshi Davlat Universiteti.